

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatæ Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. III. Vtrum Angeli peccaverint præferendo Beatitudinem naturalem
supernaturali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

967. Dixerunt aliqui, minatos eos esse Deo desertionem, nisi daret gloriam independentem ab ulterioribus meritis. Sed contra. Qualem quæso desertionem minari sunt? An minati sunt inobedientiam, vel cessationem ab Amore illius? ergo voluerunt esse obediētes & amantes, cum hac conditione, ut Gloria detur sine meritis, ergo voluerunt quidem ponere merita, sed Gloriam noluerunt habere propter merita: hoc ineptè diceretur. Superbus enim mavult habere gloriam propter merita, quam sine meritis, quæ tamen posuerit, ne scilicet novo gratitudinis titulo obligetur?

968. Breviter. Non apparet, quæ ratione peccatum Angelorum consistere potuerit præcisè in appetitione alicujus boni, sine omni Nollitione se subijciendi Deo. Vel enim illud bonum voluerunt consequi volente Deo, & per media licita, & hoc non fuisset peccatum: vel per media illicita, & hoc respectu Beatitudinis supernaturalis est impossibile; & hoc cognoverunt Angeli.

969. Hinc rejicienda etiam est sententia Molinae, Præpositi, & aliorum, quod peccatum Angelorum fuerit appetitio dominatus in alias creaturas; eo quod Angelus considerans naturæ suæ excellentiam, appetierit omnibus creaturis mente præditis dominari, & ab illis coli. Vel: quod voluerint eximi ab omni imperio alterius, & sic esse similes Deo, ut opinatus est Valentia, Becanus, Hackerus, Gamachæus. Non inquam hæc sufficiunt, nisi denique deveniatur ad quandam nollitionem se subijciendi Deo, quod est dicendum ex mente S. Augustini Concione. 2. in psalm. 70. & lib. 11. de Civit. c. 13. & S. Gregorij lib. 34. Moral. c. 14. magisque ex dicendis constabit.

CONTROVERSIA III.

Virum Angeli peccaverint præferendo Beatitudinem naturalem supernaturalem.

970. **E**st Sententia D. Thomæ, q. 63. a. 3. in C. lib. 3. contra Gent. c. 109. quod Lucifer appetierit indebitè esse similis Deo, quia appetijt ut finem ultimum beatitudinis id, ad quod virtute suæ naturæ poterat pervenire; aversens suum appetitum à beatitudine supernaturali, quæ est Gratia Dei. Sensus est: quod Lucifer ex nimia æstimatione suæ propriæ & naturalis excellentiæ, noluerit se humiliare eousque, ut per opera meritoria supernaturalia contenderet consequi felicitatem supernaturalem, quam proinde ex superbia contempsit, volens contentus vivere felicitate suâ naturali, & viribus naturæ conse-

quibili, per cognitionem objectorum naturalium.

971. Confirmari potest primò ex P. Esparza, duo observando: primum est; prædicatum maximè proprium, maximèque appetibile divinitatis esse, ut sibi se solo sufficiat, solaque suæ vi & sufficienti sit beata. Secundum est, non potuisse Angelum pervenire ad beatitudinem supernaturalem, nisi per magnam & eximiam demissionem ac humiliationem, tam quoad intellectum, quam quoad Voluntatem, captivando in obsequium fidei circa mysteria difficillima: ad hæc addo item firmissimè promissionibus divinis obsequere propositis, & continentibus objecta maximè ardua, diligendo Deum super omnia, tanquam autorem supernaturalium.

972. Confirmari potest secundò ex P. Philippo à sanctissima Trinit. disp. 8. dub. 5. Quia quamvis beatitudo supernaturalis plurimum excedat beatitudinem naturalem, si tamen comparatur bonum excellentius cum bono connaturali, superbus majorem habet propensionem ad bonum connaturale, quam ad bonum excellentius quidem, sed non naturale, adeoque non proprium, sed quasi alienum: nam circa bonum connaturale & proprium, non habet tantam dependentiam ab alio, quantam habet circa bonum sibi indebitum: dependentiam autem abhorret superbus, & affectat independentiam.

973. Veneror sententiam ob reverentiam D. Thomæ debitam; adhuc tamen in ea defendenda difficultatem exior. Imprimis enim certum est, peccatum Angelorum fuisse, quod vellent esse similes Deo: hoc autem quod est: esse sibi ipsi sufficientem, eo modo quo Angeli cognoverant id sibi esse possibile, non satis idoneè declarat hunc affectum similitudinis cum Deo. Probatur. Est quidem hoc prædicatum maximè proprium Deo, sed in hoc sensu, quod Deus sibi sufficiat quoad felicitatem summam, incapacem incrementi, & satiativam: felicitas verò naturalis Angelorum adeo distat ab hac sufficientia, ut non nisi ineptè potuisset Lucifer dicere: *permanendo in felicitate mea naturali ero similis Deo, exaltabo solum meum* &c. vno verbo. Scriptura videtur indicare, conatum ascendendi ultra statum naturalem.

974. Præterea Angelus cognovit se gravissimè peccaturum, præferendo felicitatem naturalem supernaturalem, ad quam obtinendam creatus & obligatus erat: atqui peccatum non stat cum felicitate naturali, reddit enim obnoxium pœnæ & miseriæ æternæ, & hoc evidenter cognovit Angelus: ergo non poterat Angelus conari retinere felicitatem naturalem speratâ supernaturali; quia hæc ipsa prælatio fuisset destructio felicitatis naturalis.

975. Vlti-

975. Vterius, Angelus in primo creationis instanti cognoverat suam felicitatem naturalem, & non obstante hac cognitione, prætulit supernaturalem, eliciendo actum fidei & amorem Dei super omnia. Atqui voluntas Angelorum est saltem moraliter inflexibilis, non apparente novo motivo: ergo non potuit moraliter abduci à prima electione per solam cognitionem beatitudinis naturalis, sed debuit accessisse novum motivum, quod esset assignandum.

976. Respondet tacite P. Esparza, Angelum in primo instanti non attendisse ad suam felicitatem naturalem, sed totum se occupasse in objectis supernaturalibus per fidem & amorem. Verum hanc responsionem non recipient Thomæ, qui (& in specie P. Philippus à SS. Trin.) docent, & meo iudicio verissime, Angelum esse in continua sui suæque excellentiæ contemplatione comprehensiva, ita ut nec possit ab ea abstinere.

977. Contra. 2. Et suppono id, quod omnes Theologi tradunt, omnes Angelos bonos semper perseverasse in amore Dei semel concepto, & quo se ad sanctificationem disposuerunt, unde ad hominem sic argumentor. Si consideratio beatitudinis naturalis non poterat stare cum Amore divino, quem habebant mali Angeli in primo instanti: ergo quando se in secundo instanti applicuerunt ad considerationem beatitudinis naturalis, hoc ipso cessarunt ab amore divino; sed non potest dici, quod hoc ipso cessaverint ab amore divino; ergo consideratio beatitudinis naturalis non excluderat occupationem in objectis supernaturalibus per fidem & amorem Dei. Minor probatur. Si Angeli considerando suam felicitatem naturalem, hoc ipso cessassent ab amore divino, sequeretur, per hanc cessationem eos fuisse moraliter necessitados ad peccandum; consequens nemo admittit: ergo nec antecedens admittendum est. Sequelam proba: omnes & soli illi peccassent, qui se ad hanc considerationem felicitatis naturalis applicassent: ergo fuissent moraliter necessitati ad peccandum. Antecedens patet: nam illi omnes & soli peccarunt, qui ab amore Dei cessarunt in secundo instanti, applicando se ad considerationem beatitudinis naturalis, incompatibilem cum amore Dei jam verò ad hominem proba consequentiam. Quod uniformiter à magna multitudine fit, censetur fieri ex morali necessitate, ut docet P. Esparza, inferens inde, quod in primo instanti omnes fuerint moraliter necessitati ad non peccandum: ergo si omnes & soli illi peccaverunt in tanta multitudine, qualis est malorum Angelorum, qui se ad considerandam felicitatem naturalem applicarunt, hæc consideratio censenda esset morale necessitate peccandi induxisse. Hoc autem est absurdum: ergo nullâ ratione dicendum est, quod consideratio beatitudinis na-

turalis excluderet amorem Dei in primo instanti conceptum; alioquin vnum ex duobus dicendum esset, vel omnes malos Angelos fuisse moraliter necessitados ad peccandum, vel aliquem ex bonis Angelis etiam ab amore Dei per considerationem felicitatis naturalis cessasse: quod nemo concedit. Ergo à primo ad ultimum, ex morali inflexibilitate Angelorum bene intulimus, pro malis Angelis esse assignandum novum motivum, & quidem aliud quàm sit felicitas naturalis, nam hæc etiam in primo instanti perfecte cognoscebatur, nec ejus cognitio impediebat occupationem circa supernaturalia.

CONTROVERSIA IV.

Vtrum Angeli peccaverint, nolendo subijci Christo venturo.

978. **D**ICO, veri similis esse, peccatum Luciferi fuisse, quod Christo, ut homini venturo, recusaverit subjectionem, quam Deus illi præcepit. Ita jam communiter Recentiores, quod tandem etiam recurrit P. Esparza.

979. Et hæc quidem sententia facilius defenditur ab illis, qui docent, Christum venturum fuisse, etiamsi Adam non peccasset, nec proinde redemptore opus fuisset: sic enim facile percipitur, quomodo in secundo instanti fuerit Angelis propositum novum motivum humiliationis. In sententia verò contraria S. Thomæ, valdeque communi (cui non est in præsentia quæstione præjudicandum) non levem habet difficultatem. Nam peccatum Adami præsupponebat lapsum dæmonis, utpote qui Adamum ad lapsum induxit: ergo lapsus dæmonis non potuit præsupponere venturum Christum, si hujus adventus præsupponit lapsum Adami: alioquin erit mutua præsuppositio inter lapsum Adami & Christum, nam lapsus Adami præsupponetur ad Christum venturum: Christus venturus præsupponetur ad lapsum dæmonis, & hoc mediante ad lapsum Adami.

980. Ad hanc difficultatem respondit Card. de Lugo, Deum Angelis manifestasse Incarnationem, non absolute & certò futuram, sed ut possibilem, dicendo v.g. se velle etiam creare homines, & elevare ad eandem supernaturalem Beatitudinem, quam Angelis præparasset, fierique posse, ut inter illos vnus esset futurus, qui simul esset Deus & homo, caput Angelorum & hominum, & cui deberent obedire ac subijci pro tunc, quando existeret. Ut proinde se paratos ostenderent, ad eam reverentiam suo tempore præstandam, si Deus esset Incarnandus. Hanc autem reverentiam Lucifer recusavit, indignum duceas, supremum Angelum subijci naturæ toto gradu